

OPRAVA A REKONSTRUKCE AREÁLU KLÁŠTERŮ ČESKÝ KRUMLOV

-
AREÁL BÝVALÉHO KLÁŠTERA ŘÁDU SV. KLÁRY

RESTAURÁTORSKÝ ZÁMĚR

restaurátorské ošetření a zabezpečení
odkrytých nálezů historických omítek, štukatérské výzdoby a umělecko-řemeslných prvků

1. Restaurátorský průzkum:

Na základě zadání projekční kanceláře Masák & Partner s.r.o., Rooseveltova 39/575, 160 00 Praha 6 byl proveden orientační restaurátorský průzkum v areálu klášterů v Českém Krumlově – areál bývalého kláštera svaté Kláry, Latrán č.p. 67 za účelem zjištění stavu a existence původních omítek, posouzení původnosti omítkových vrstev, existenci původních maleb a dekorů a jejich rozsahu. Dále pak byl upřesněn a zdokumentován výskyt kamenných prvků a jiných umělecko-řemeslných prvků historicky významných. Průzkum byl veden Mgr. Jiřím Blochem a byl koncipován jako rozšíření rozsáhlého stavebně historického průzkumu zpracovaného Mgr. Martinem Čihalíkem.

Výsledky průzkumu se staly podkladem pro zpracování projektové dokumentace pro provedení rekonstrukce.

2. Restaurátorský záměr:

Dále uvedené postupy, zejména návrh na prezentaci původních povrchů omítek vychází z předpokladu, že zamýšlená rekonstrukce nemá být pouhou technickou opravou objektu, ale že je snahou prezentovat v prostorách bývalého kláštera mimo jiné i škálu historických úprav a vývojová stadia, kterými části areálu prošly. K této koncepci pak nedílně patří i finální úprava interiérů a s ní i řemeslně dokonale zpracovaný detail.

3. Návrh na restaurování vnitřních ploch a prezentaci nálezů:

Čištění omítek bude provedeno mechanicky, opatrně a tak, aby nedošlo k poškození zachovaných omítkových ploch. Zvláštní pozornost je nutno věnovat při odkryvech svrchních vrstev, aby nedošlo ke znehodnocení případných dalších nálezů maleb.

Pro opravy omítek a štuků budou používány vápenné omítkové směsi. Jejich struktura, barevnost, pokud se uplatňuje a především tvrdost po vyzrání bude odpovídat těmto hodnotám u omítek původních. Před nanášením jednotlivých vrstev omítek je nutno provést důkladné zpevnění podkladů. Pro zpevnění degradovaných míst menšího rozsahu budou použity organo-křemičité konsolidanty. V místech kde jsou praskliny v jinak soudržné omítkové vrstvě bude možné zpevňovat aplikací petrifikačních prostředků i formou injektáže. K zpevňujícím injektážím bude používáno prostředků na vápenné bázi.

Na zpevněné jádro či zdivo bude nanášen systém omítek ve vrstvách dle potřeby v daném místě (tj. ve vrstvách odpovídajících stávajícímu nálezovému stavu). Lokálně v místech, kde je omítka zcela degradovaná a není možno ji s dobrým výsledkem zpevnit, anebo naopak novodobá, cementová, bude povrch očištěn „na cihlu“, budou proškrabány spáry a bude zde nanesena jádrová omítka - v jedné vrstvě, pokud bude vrstva tenčí (do 15 mm), případně ve více vrstvách. Bude vždy dodržena předepsaná technologická přestávka na zrání směsi. Pro finální vrstvy bude používána jemnější vápenná omítka odpovídající hrubosti. Vápenný klet, směs mletého vápence a čistě vápenných pojiv, bude dobarvován ve hmotě. Tato poslední vrstva bude nanášena tak, aby nepřekrývala vrchní kletovanou resp. historickou, respektovanou vrstvu. Při zpracování vrchní vrstvy bude kladen důraz na povrch nového materiálu, tak aby způsobem zpracovávání a strukturou co nejvíce odpovídal omítkám původním. A to jak strukturou, tak i barevností. V místnostech, kde je to navrhováno, budou povrchy stěn finalizovány vápennými nátěry v patřičné barevnosti (viz část A.1.2.c.03 – Kniha místností). Situování jednotlivých navrhovaných zásahů v rámci objektu je zdokumentováno v částech A.1.2.c.05-08 – Dílčí vnitřní pohledy).

3.1 Rekonstrukce výmaleb šablonových dekorů

V místnostech, kde je navrhována rekonstrukce výmaleb (viz část A.1.2.c.03 – Kniha místností), bude dle konkrétní nálezové situace (viz A.1.2.c.05-08 – Dílčí vnitřní pohledy) odborným pracovníkem zdokumentována i její podoba v místě soklu, plochy stěny, plochy a vrcholu (zrcadla) klenby a bude převzata jako podklad pro výmalbu v celé místnosti. Po jednotlivých vrstvách budou sejmuté části omítek doplněny v původním tvaru a hmotě, dojde ke sjednocení povrchů původních a nových omítek tak, aby byly eliminovány znatelné

přechody mezi nimi. Na takto sjednocený a upravený povrch bude provedena výmalba dle zvolené šablony (viz. část A.1.2.c.05-08 - Dílčí vnitřní pohledy). Jednotlivé odstíny budou z pigmentů namíchány restaurátorem. Finální pojednání bude provedeno na základě vzorku odsouhlaseného autorským dozorem a pracovníky památkové péče.

3.2 Restaurování původních dochovaných omítek s otlaky prkenného bednění

Jedná se zejména o historické omítky stěn a kleneb ve sklepních prostorech objektu K1. Fragmenty otisků původního bednění budou za dozoru restaurátora očištěny, v místech, kde omítka vykazuje zjevné znaky nepřilnavosti k podkladu, tam bude podinjektována a její povrch bude následně celoplošně zpevněn organokřemičitany. Na tyto plochy nebude aplikována výmalba, budou prezentovány ve své stávající podobě. Stejně tak nebude na daných stěnách a klenbách chybějící omítka doplňována. Na odhalené kamenné nebo cihelné zdivo bude po jeho jemném očištění aplikován konsolidační organokřemičitanový roztok.

3.3 Restaurování původních omítek zatočených na hrubo dřevem

Nesoudržné či rozvolněné části omítek budou odstraněny otloučením. K jejich doplnění bude použita vápenná malta, tato bude po zavaznutí utažena a zatočena dřevěným hladítkem tak, aby bylo docíleno obdobného povrchu jako u omítek dochovaných. Je-li v daném prostoru navržena výmalba (viz část A.1.2.c.03 – Kniha místností), bude provedena štetkováním tak, aby se barva dostala i do drobných skulin či štěrbin, které při této povrchové úpravě v ploše zůstanou.

3.4 Konzervace fragmentů původních omítek na kamenném zdivu

Nesoudržné či rozvolněné části omítek budou jemně odstraněny. Tyto zbytky dochovaných omítek nebudou doplňovány ani jinak povrchově upravovány, dojde pouze k jejich zpevnění

pomocí organokřemičitanových konsolidantů. Po očištění bude obdobně ošetřeno i odhalené kamenné zdivo. Stěny nebo jejich části navržené k takovému ošetření jsou vyznačeny v částech A.1.2.c.05-08 - Dílčí vnitřní pohledy.

3.5 Restaurování stávajících vápenných omítek

Nesoudržné či rozvolněné části omítek budou odstraněny otlučením. Cihlové zdivo bude mechanicky očištěno a případně nově vyspárováno vápennou maltou, bude doplněna původní podkladní vápenná omítka a vápenný štuk, dojde ke sjednocení povrchů původních a nových omítek tak, aby byly eliminovány znatelné přechody mezi nimi. Bude provedena celoplošná vápenná výmalba s patinováním (viz. část A.1.2.c.03 - Kniha místností).

4. Návrh na restaurování prvků štukové výzdoby:

Plastické prvky budou mechanicky, případně chemicky očištěny, budou odstraněny drobnější nesoudržné části, chybějící části pak budou doplněny v původním tvaru a hmotě, přičemž složení směsi bude stanoveno ve shodě s výsledky rozboru okolních dochovaných částí výzdoby. Povrchy dochovaných a nově provedených částí budou sjednoceny a zpevněny organokřemičitanovým nástřikem. Na závěr bude provedena celoplošná vápenná výmalba prvku v barevnosti dle Knihy místností (viz část A.1.2.c.03). V případě, že je štuková výzdoba umístěna na stropě určeném k rekonstrukci, bude sejmuta pod dozorem restaurátora, uložena v depozitáři a po dokončení oprav stropu navracena na původní místo. Prvky štukové výzdoby budou injektovány do rákosové omítky na dřevěném podbití trémového stropu.

5. Návrh na restaurování kamenických prvků:

Kamenné prvky určené k exponování budou mechanicky očištěny a zbaveny uvolněných spárovacích tmelů. Původní tvarosloví a profilace budou případně obnoveny (viz část A.1.2.f.05 – Kniha kamenických prvků) pomocí umělého kamene, přičemž materiál musí vycházet z textury a barevnosti původního kamenného materiálu. Obnažené spáry budou vytmeleny technikou vtírání do roviny kamene, a to materiálovou kompozicí, jejímž kvalitním pojivovým základem bude uleželé vápno (8-10 let) a říční písek bez příměsí živců, slíd atd. Bude provedena konzervace aplikací organokřemičitanových roztoků. V případě, že není kamenný prvek určen k finálnímu přetření vápenným nátěrem, bude provedena závěrečná barevná retuše nově dotmelených částí.

6. Závěrečné ustanovení:

Potřebná oprávnění a odborné kvalifikace pro provádění zmíněných prací byla stanovena ve spolupráci s pracovníky památkové péče a jsou podrobněji popsány v části A.1.2.c.01 – Kniha sanací. Průběh veškerých restaurátorských zásahů bude průběžně fotograficky dokumentován.

V Praze dne xx. x. 2011

akad. mal. restaurátor XXXXXXXX